

Besedilo in fotografije: Bernarda Strgar - Satler

V vrtu in parku se srečamo z najrazličnejšimi rastišči oziroma življenjskimi prostori, ki se razlikujejo po legi (sončna, polsenčna, senčna), po tipu prsti, po preskrbljenosti z vodo ter hranilnih snoveh in še po marsičem. Nad nekaterimi izmed teh rastišč smo morda že obupali, saj na njih nič ne raste, kot na primer ne raste trata pod drevesi ali pod živo mejo.

► *Symphytum* pod drevesi – trajnica, ki je zaradi svoje robustne rasti primerna za sajenje pod velika drevesa in na rastišča, kjer druge trajnice ne bi uspevale.

Pokrovne trajnice za vsako rastišče

Ravno tako velja za nekatere trajnice, ki naj bi v vrtu razkošno cvetele, nam pa na suhih tleh nikakor ne cvetijo, kot bi morale. Na takih rastiščih v vrtu ponavadi lepo uspevajo le tiste najbolj robustne in trpežne trajnice. Take, ki bi se morda na drugih rastiščih, kjer so razmere za rast ugodnejše, že kar prekomerno razraščale.

Rastline, ki prekrivajo tla

Pokrovne trajnice so tiste, ki prekrivajo tla. Prekrivajo jih lahko pod drevesi, pod živo mejo, med vrtnicami, pod grmovnicami, med ostalimi trajnicami, na robu ribnika, med ploščami ali stopnicami, na peščenih tleh in še marsikje. Vsako izmed teh področij je zelo različno, zato moramo poznati dovolj širok izbor takih trajnic. Pa jih spoznajmo.

V senci pod drevesi

V senci pod drevesi trata ne uspeva, lepo pa uspevajo nekatere trajnice, ki prekrije-

jo tla. Tako nam pod drevesi ni več treba gledati golih tal in plevelov, ki rastejo v še tako neugodnih razmerah. Priporočamo: – *Vinca minor*, mali zimzelen – vednozelena trajnica, ki zraste do 5 cm. Cveti spomladi, cvetovi so modri. Poznamo še sorte z belimi in purpurnimi cvetovi kakor tudi pisanolistne sorte. Najbolj raščava je prav osnovna vrsta, ki ima temnozelene liste. Za lepšo rast jo zgodaj pomladi, preden odženejo novi listi, porežemo oz. razredčimo.

– *Pachysandra terminalis*, debelačka, ižander – vednozelena trajnica, ki zraste do 15 cm. Sprva se razrašča nekoliko počasneje, ko pa se dobro vraste, dolgo časa uspeva na istem mestu. Cvetovi so beli, cveti spomladi. Naredi lep, gost tepih. Spomladi pred cvetenjem jo po potrebi redčimo.

– *Epimedium sp.*, lipica – je trajnica, ki ima podobne lastnosti kot ižander – sprva se razrašča nekoliko počasneje, ko pa

se dobro vraste, dolgo časa uspeva na istem mestu. Poznamo več različnih vrst in sort, ki se razlikujejo po velikosti listov ter barvi in velikosti cvetov. Cveti spomladi. Zgodaj spomladi porežemo od zime poškodovane in posušene liste, da s svojim izgledom ne bodo motili zgodnjih cvetov.

Pod mladimi drevesi

Drevesa, ki jih posadimo v vrt, so ponavadi manjše velikosti in v prvih nekaj letih ne dajejo sence. Tako kot podrast mladim drevesom ne sadimo senčnih trajnic, temveč take, ki lahko uspevajo tudi na soncu. Priporočamo:

– *Geranium sp.*, krvomočnice – krvomočnic poznamo veliko vrst in sort, kar lepo število med njimi pa je takih, ki lahko rastejo tako na soncu kakor tudi v polsenci. Priporočamo predvsem sorte *G. macrorrhizum*, *G. x oxonianum* in *G. x cantabrigiense*. Za lepšo rast in morebitno pocvitanje je priporočljivo, da krvomoč-

▲ Različne vrste oz. sorte materine dušice – razlikujejo se po barvi listov in cvetov ter po rasti. Večinoma lepo dišijo ter privabljajo čebele in metulje.

▲ Praproti in okrasne trave, kot je *Luzula nivea*, rastejo na suhih rastiščih pod drevesi.

▲ *Acaena microphylla* 'Kupperteppich', ježica – trajnica, ki zraste le nekaj centimetrov. Odlikuje se po rdečkastih listih in zanimivih, ježicam podobnih cvetovih.

▲ *Epimedium x peralchicum* 'Frohneiten' – lipica ni samo odlična pokrovnna rastlina, odlikuje se tudi po lepih cvetovih.

▲ *Thymus* kot nadomestek trate – raste tudi v peščenih tleh.

▲ *Cotula* lepo prekrije rob med gredo in ploščami.

nice naštetih vrst po prvem cvetenju do tal porežemo. V kratkem času bodo ponovno odgnale. *G. macrorrhizum* lepo uspeva tudi pod živo mejo, kjer so tla precej suha.

– *Alchemilla mollis*, mehkodlaka plahutica – je odlična pokrovnna trajnica, ki zraste do 40 cm. Odlikuje se po svojih valovitih listih, na katerih se nabirajo kapljice vode, in po svetlorumenih cvetovih junija. Priporočljivo je, da jo po cvetenju skorajda do tal porežemo. Kmalu bodo odgnali mladi listi, ki bodo lepi še celo poletje do pozne jeseni. Ko plahutico porežemo, jo tudi nekoliko zalijemo.

Pod velikimi, starimi drevesi

Zaradi gostega prepleta drevesnih korenin uspevajo na takem rastišču le redke, zelo trpežne trajnice. Priporočamo: – *Arum italicum*, kačnik – odlikuje se po lepih listih z izrazitimi belimi žilami. Listi poleti izginejo, nastanejo pa lepi oranžni plodovi. Zraste do 30 cm.

– *Symphytum caucasicum* 'Hidcote Blue', gabez – poznamo ga kot plevel, ki ga ponekod ne moremo izkoreniniti. Ta vrsta in sorta je manj raščava in je zaradi svoje robustnosti primerna ravno za lege, kjer druge ne uspevajo. Zraste do 40 cm, cvetovi so modri, beli in rdeči.

Med vrtnicami

Med vrtnice sadimo predvsem trajnice, ki s svojo pojavnostjo poudarjajo cvetove vrtnic. To so predvsem spremljevalne trajnice, ki med vrtnicami prekrijejo tla, tako da se izognemo nadležnemu pletju med trnovimi stebli. Priporočamo:

– *Lamium maculatum*, mrtva kopriva – trajnica, ki se odlikuje po svojih belopisanih listih, ki lepo prekrijejo tla. Cvetovi so pri različnih sortah lahko beli, rožnati ali temnorosa. Zraste do 15 cm.

– *Potentilla nepalensis* 'Miss Wilmott', petoprstnik – trajnica, ki se odlikuje po lepih listih celo rastno dobo in drobnih roza

cvetovih. Zraste do 25 cm. Med vrtnice sadimo tudi celo vrsto drugih trajnic.

Suha tla, kjer trata ne uspeva

Na peščenih, odcednih tleh, med ploščami in na podobnih rastiščih trata ponavadi ne uspeva, ker je preveč suho. Za lepo prekrita tla priporočamo:

– *Acaena microphylla* 'Kupperteppich', ježica – trajnica, ki zraste le nekaj centimetrov. Odlikuje se po rdečkastih listih in zanimivih, ježicam podobnih cvetovih.

– *Cotula squallida*, kotula – zanimiva pokrovnna rastlina, ki v kratkem času popolnoma prekrije tla. Listi so pri različnih sortah različne barve – zeleni, oranžnорjavi, rjavozeleni. Zraste 2 cm.

– *Thymus sp.*, materina dušica – materina dušica je bolj poznana kot dišavnica, vendar je tudi odlična pokrovnna rastlina, saj lahko raste tudi med peskom. Tudi med materinimi dušicami poznamo veliko različnih sort, poleg vsega pa tudi lepo diši.

Trajnice Strgar

Suhadolčanova 6
1231 Ljubljana Črnuče
Slovenija
Tel: (01) 561 20 89
<http://www.trajnice-strgar.si>
Trajnice pošiljamo tudi po pošti.